

RESTAFVAL

De gemeenten in de kustzone hebben al een lange weg afgelegd inzake de reductie van het restafval. In 1994 produceerde de kustzone gemiddeld 462 kg restafval/inwoner tegenover 244 kg restafval/inwoner in 2004. De gemeenten in het hinterland produceren gemiddeld 172 kg restafval/inwoner en de kustgemeenten gemiddeld 311 kg/ inwoner in 2004. Om de invloed van het toerisme op de afvalproductie enigszins in rekening te brengen, krijgen de kustgemeenten correctiefactoren toebedeeld. De correctiefactoren alleen volstaan echter niet om aan de vooropgestelde doelstellingen te beantwoorden.

→ WAAROM DEZE INDICATOR?

Grote hoeveelheden restafval moeten worden opgehaald en verwerkt. De uiteindelijke verwijdering van deze afvalstoffen (verbranden of storten) heeft een grote impact op het milieu: verlies van grondstoffen en energie, emissies naar bodem, water en lucht, ruimtebeslag. Een van de doelstellingen van het afvalstoffenbeleid is de totale hoeveelheid te storten of te verbranden afval te beperken. Dit kan door zoveel mogelijk afval te voorkomen of selectief in te zamelen met het oog op het hergebruiken, composteren of recycleren.

→ WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

De indicator drukt de hoeveelheid restafval uit die verbrand of gestort wordt per inwoner en is rechtstreeks gerelateerd aan de individuele productie van afval en aan het consumptiepatroon. Een verminderde hoeveelheid restafval is tevens een indicatie voor afvalpreventie en selectieve inzameling.

Concreet wordt deze indicator gedefinieerd als de totale hoeveelheid terminaal te verwijderen huishoudelijk afval (= huisvuil, grofvuil, gemeentevuil, sorteerresidu van PMD), ongeacht de inzamelwijze (huis-aan-huis, containerpark ...), gedeeld door het aantal inwoners per gemeente.

Het "Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen" stelt de volgende doelstellingen voorop voor het restafval:

- 180 kg/inw op Vlaams niveau met een maximum van 220 kg/inw op gemeenteniveau in 2003;
- 165 kg/inw op Vlaams niveau met een maximum van 200 kg/inw op gemeenteniveau in 2005;
- 150 kg/inw op Vlaams niveau in 2007.

→ WAT ZIJN DE RESULTATEN?

De gemeenten in de kustzone hebben al een lange weg hebben afgelegd inzake de reductie van het restafval. In 1994 produceerden ze gemiddeld 462 kg restafval/inwoner tegenover 244 kg in 2004. Toch liggen deze cijfers nog ver boven het gemiddelde voor West-Vlaanderen (163 kg/inwoner) en het Vlaamse Gewest (159 kg/inwoner). Ook de streefwaarde van het Uitvoeringsplan, een maximum van 200 kg restafval in 2005, is voor de meeste gemeenten in de kustzone nog veraf (Grafiek 1). Daarnaast blijkt ook de langetermijndoelstelling om het restafval te reduceren tot 150 kg/inw in 2007 ver buiten bereik.

De gemeenten in het hinterland produceerden gemiddeld 172 kg restafval/inwoner in 2004. Tussen 2003 en 2004 is er een stijging van de hoeveelheid restafval te zien in het merendeel van de hinterlandgemeenten. Een mogelijke verklaring is dat de goedkope tarieven van de afvalzakken in deze gemeenten de burgers onvoldoende stimuleren om afval te vermijden of selectief in te zamelen.

De kustgemeenten hebben een verhoogde huisvuilproductie (311 kg/inwoner) als gevolg van het toerisme. Dit heeft als gevolg dat deze gemeenten het moeilijk hebben om de doelstellingen inzake preventie, selectieve inzameling en eindverwerking te bereiken. Om de invloed van het toerisme op de afvalproductie enigszins in rekening te brengen, krijgen de kustgemeenten correctiefactoren toebedeeld. Deze correctiefactor is een raming van de toeristische impact. Ondanks de correctiefactoren voldoen vijf kustgemeenten niet aan de vooropgestelde doelstelling van maximaal 200 kg/inw in 2005 of 150 kg/inw in 2007.

Naast de correctiefactoren splitsen meer en meer kustgemeenten de hoeveelheid vergelijkbaar bedrijfsafval af dat ze inzamelen bij kleine zelfstandigen en KMO's (cafés, restaurants, bakkers, ...). Hierdoor kunnen ze hun hoeveelheid restafval aanzienlijk doen dalen.

→ WAT VOOR DE TOEKOMST?

Om te voldoen aan de doelstellingen worden er van de gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in de kustzone extra inspanningen verwacht om de hoeveelheid te verwijderen afval te doen dalen. In het kustactieplan worden concrete acties gebundeld die de kustgemeenten en -intercommunales in samenwerking met OVAM uitwerken om op die manier een voldoende daling van de afvalproductie te verkrijgen. Zo wordt onder meer de (selectieve) inzameling geoptimaliseerd en aangepast tijdens het toeristische seizoen. Een voorbeeld hiervan is het innovatieve project waarbij in samenwerking met FOST Plus een 8-tal maatregelen rond verpakkingsafval (frequenter ophaling papier en karton, kleinere PMD-zakken, afvaleilandjes, afvalgids ...) worden uitgewerkt. Ook is er afgelopen zomer onderzoek gedaan naar het gedrag en de kennis inzake afval van de toeristen. Dit onderzoek wordt momenteel afgerond. Hieruit kunnen ook interessante conclusies getrokken worden voor het beleid naar de reductie van restafval.

Door de invoering van het principe "de vervuiler betaalt" (diftar) worden de burgers gestimuleerd om afval te voorkomen en beter te selecteren (want dit is goedkoper). De diftar wordt berekend op basis van de verwerkingskost van het restafval: 0,15 euro/kg restafval of 1,25 tot 1,5 euro per zak van 60 liter. Op deze manier wordt de verwerkingskost volledig doorgerekend aan de gebruiker.

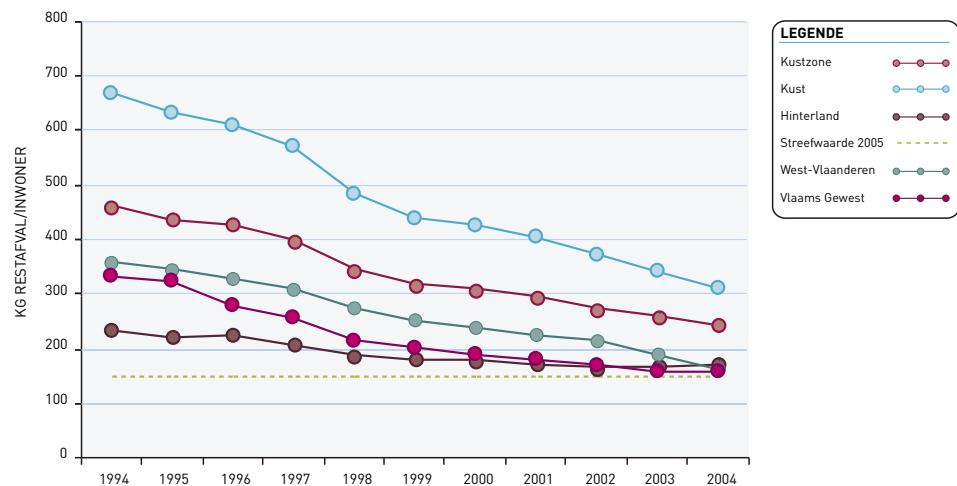
Er zijn dus een groot aantal beleidsmaatregelen voorhanden om de hoeveelheid terminaal te verwijderen huishoudelijke afvalstoffen te reduceren. De gemeenten (en zeker de kustgemeenten) moeten dan ook streven naar een optimale instrumentenmix van sensibilisatie, informatie, het aanbieden van faciliteiten, tarifiering en handhaving.

Voor technische fiche en meer info: www.kustbeheer.be/indicatoren

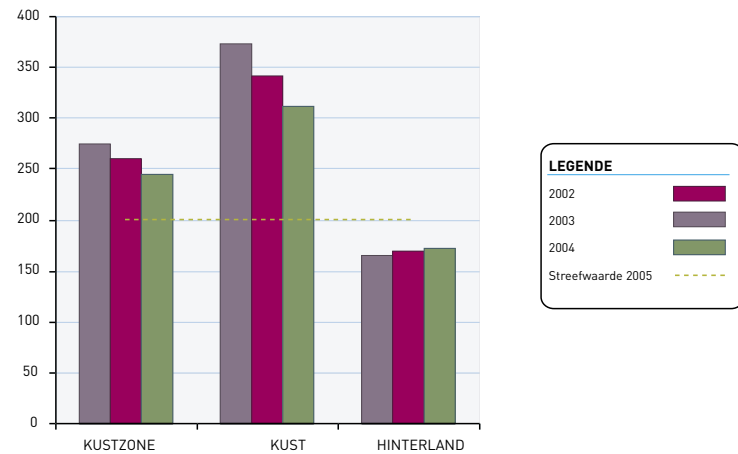
Auteur Roel Vaes
(OVAM)
Lector Luc Van Ooteghem
(Hogeschool Gent)

Grafiek 1 Evolutie van de restafvalcijfers, 1994- 2004

Bron OVAM

Grafiek 2 Evolutie van de restafvalcijfers, 2002-2004

Bron OVAM

Tabel 1 Correctiefactor restafval voor het toerisme in kustgebieden

GEMEENTE	CORRECTIEFACTOR	KG RESTAFVAL/ INWONER IN 2004	GECORRIGEERDE KG RESTAFVAL/INW 2004
Blankenberge	1,46	342,22	234,4*
Bredene	1,25	270,71	216,6*
De Haan	1,7	325,67	191,6
De Panne	1,6	409,82	256,1*
Knokke-Heist	1,5	278,89	185,9
Koksijde	1,63	212,99	130,7
Middelkerke	1,79	325,36	181,8
Nieuwpoort	1,67	493,74	295,7*
Oostende	1,14	243,06	213,2*
Brugge	1,1	212,3	193,0

* gemeenten die ondanks de correctiefactor niet voldoen aan de taakstelling van 200 kg/inw

Bron WES, 2002, evaluatieonderzoek afvalcorrectie indicatoren.